

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 72:

Forslag til folketingsbeslutning om EU-ind-sats og dansk indsats for hjælp i nærområder til fordrevne/ udrejste.

Af Bertel Haarder (V) og Helge Adam Møller (KF) m.fl.

(Fremsat 19/11 97).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for udviklingsbistand (Poul Nielson):

Også regeringen beskæftiger sig i høj grad med den problemstilling, der er opstået ved visse landes modvilje mod tilbagetagelse af egne statsborgere, der opholder sig ulovligt i et andet land.

Det fremsatte forslag kan bl.a. ses i sammenhæng med spørgsmål nr. S 3304 og nr. S 3305 fra hr. Bertel Haarder om sammenkædning af EU-bistand og tredjelandes tilbagetagelse af borgere samt oprettelse af lejre i nærområder i EU-regi, som jeg besvarede i efteråret. Regeringen deltager i det igangværende arbejde i EU-regi om, hvorledes EU-landene kan bidrage til at løse de problemer, der er forbundet med tilbagetagelse af statsborgere, som opholder sig ulovligt i en medlemsstat, og visse aftaler mellem EU og tredjelande indeholder allerede tilbagetagsklausuler.

På mødet i Rådet for udviklingsministre i november tilkendegav jeg, at de faktiske erfaringer med asylansøgere viste, at forpligtelsen til at modtage egne statsborgere burde klargøres for alle lande, og jeg anmodede om, at dette spørgsmål på passende vis blev bragt ind i de kommende forhandlinger om samarbejdet mellem AVS-staterne og EU efter Lomé 4-konventionens udløb i år 2000. Jeg kan oplyse her, at i det oplæg til forhandlingsmandat, Kommissionen i går har lagt frem for medlemslandene, er dette spørgsmål rent faktisk taget med.

Med hensyn til modtagelses- og flygtningelejre i konflikters nærområder er det FN's flygtningehøjkommissær, der i kraft af sit ansvar for beskyttelse af verdens flygtninge forestår oprettelsen af disse lejre. Der ydes hvert år meget omfattende bistand fra såvel EU som Danmark og andre lande til UNHCR's programmer for

drift af modtagelses- og flygtningelejre, og der er ingen erfaringer fra de mange forskellige sager og situationer rundt omkring, der overhovedet peger i retning af nogen praktisk realpolitisk mulighed for, at det skulle være andre end netop UNHCR, der står for denne indsats. Regeringen finder på denne baggrund ikke, at der er grundlag for omprioritering af EU's udviklingshjælp, katastrofehjælp og anden nødhjælp som foreslået af V og K i beslutningsforslaget.

Den bilaterale danske udviklingsbistand er koncentreret på 20 programsamarbejdslande. Der er kun et begrænset antal afviste asylsøgere fra disse lande, der afventer tilbagesendelse, og programsamarbejdslandene modsætter sig ikke i væsentlig grad tilbagetagelse af egne statsborgere. Skulle der opstå en situation, hvor vi må konstatere, at et af vore programsamarbejdslande ikke udviser en rimelig samarbejdsvilje i disse sager, vil vi selvfølgelig rejse spørgsmålet over for den pågældende regering, og set i lyset af det nære samarbejde, vi har med de pågældende regeringer, ville det være mærkeligt, om vi ikke kunne finde en løsning. Hvis et af disse lande mod forventning skulle agere uacceptabelt på dette område, vil det få konsekvenser for bistandssamarbejdet – ganske som tilfældet er, hvis vi står over for uacceptable handlinger på andre væsentlige områder inden for menneskerettigheder, demokrati osv.

Regeringen finder alt i alt ikke, at det foreliggende forslag er egnet som basis for yderligere initiativer, hverken i EU-regi eller med hensyn til tilrettelæggelsen af dansk udviklingsbistand, hvorfor vi ikke kan støtte forslaget.

Lotte Henriksen (S):

Ideen bag beslutningsforslag nr. B 72 er vel dybest set at få færre flygtninge til Europa og herunder Danmark, og hvordan vil man så undgå det? Jo, ved at bygge flere flygtningelejre i nærområderne og presse landene til at tage deres statsborgere tilbage. Det er det, forslagsstillerne foreslår.

Men sådan ser jeg ikke virkeligheden. Flygtningestrømme undgås ved at forebygge konflikter og ved at hjælpe konfliktfyldte områder videre gennem overgangsbistand, udviklingsbistand og miljø- og katastrofebistand.

Konflikter skyldes ofte fattigdom, ulighed og få ressourcer, men også, at der sker forandringer i mange af verdens fattige lande. Derfor er det vigtigt at håndhæve fattigdomsorienterin-

gen af ulandsbistanden, men bistanden selv medfører jo også forandringer, og derfor skal udviklingen i landene og bistanden dertil foregå i en konstant dialog med udviklingslandene, såfremt den skal virke forebyggende.

Denne dialog foregår også i virkeligheden. Det er derfor, spørgsmål om f.eks. menneskerettigheder løbende rejses over for vore 20 programsamarbejdslande og også har medført konsekvenser, f.eks. over for Kenya. Som ministeren allerede har tilkendegivet, vil spørgsmålet om tilbagetagelse af egne statsborgere på tilsvarende vis kunne rejses over for de pågældende regeringer, såfremt denne type problemer skulle opstå med et eller flere af program-samarbejdslandene. Ministeren har tilsvarende rejst spørgsmål på udviklingsministerens råds-møder, og derfor mener vi ikke, der er behov for flere initiativer.

Hvad oprettelse af flygtningelejre i nærområderne angår, støttede Danmark i 1996 UNHCR med ca. 312 mio. kr., og også EU har ydet et beløb til UNHCR på 900 mio. kr. Disse penge kommer direkte eller indirekte det internationale arbejde for flygtninge og internt fordrevne til gode, så vi prioriterer faktisk arbejdet med at hjælpe flygtninge i nærområderne meget højt. Så vidt jeg forstod V og K's sidste finanslovudspil, skulle VK-besparelserne på ulandsbistanden primært findes i støtten til de multilaterale organisationer. Men det gælder måske ikke UNHCR?

Vi mener faktisk, at den danske regering gør, hvad den kan for at hjælpe folk i nærområderne, og det var også baggrunden for aktstykket til Finansudvalget om katastrofebistand til Somalia. Vi mener derimod ikke, at alle dele af beslutningsforslaget kan gennemføres, bl.a. fordi de 95 pct. af flygtningene, som i dag befinder sig i nærområderne, i forvejen er en kæmpebelastning for de lande, der i forvejen har mange fattige at tage sig af. Og hvilke lande har VK i øvrigt tænkt sig skal tage imod endnu flere flygtninge? Det kunne vi godt tænke os at få at vide.

Bertel Haarder (V):

Jeg vil gerne takke ministeren for modtagelsen af forslaget. Ganske vist sluttede han med at sige, at regeringen afviste forslaget, men han gjorde det med den begrundelse, at regeringen i hvert fald var enig i den del, der handler om, at de lande, vi samarbejder med i den tredje verden, skal være villige til at tage deres egne bor-

gere tilbage. Her lå en betydelig stramning i forhold til det, vi hørte i det tidlige efterår, og det vil jeg gerne takke ministeren for.

Jeg synes, der blev givet nogle gode og stærke formuleringer, som næsten svarer til det, der står i forslaget om, at hvis et samarbejdsland ikke vil leve op til en så elementær forpligtelse som at være villig til at tage sine egne borgere tilbage, vil man drøfte det med det pågældende land, og hvis det viser sig, at landet fortsat ikke vil tage sine egne borgere tilbage, kan det få konsekvenser. Ministeren sagde noget i den retning, og det vil jeg godt takke ham for. Jeg synes ikke, det blev sagt lige så klart i efteråret, da hr. Helge Adam Møller og jeg på V og K's vegne skrev dette forslag, men nu har vi fået en klar udtalelse fra ministeren om dette punkt, og det skal han have tak for, og det skal han holdes fast på.

Så kommer vi til den anden del, som vedrører hjælp i nærområderne. Jeg vil rette blikket nogle år tilbage til den tid, hvor flygtningehøjkommissær Aga Khan lige var gået af. Han er pakistaner, og Pakistan havde på det tidspunkt over 1 million flygtninge fra Afghanistan. Han kom til København og havde et møde med den tidligere danske udenrigsminister og flygtningehøjkommissær, hr. Poul Hartling. Jeg havde selv lejlighed til at være med til mødet, og hans budskab var: Kunne I vestlige lande dog ikke omprioritere jeres hjælp, så I gjorde noget mere for at hjælpe det kæmpestore flertal af flygtninge, som befinder sig i nærområderne, og som er så fattige, at de ikke har været i stand til at bringe sig til Europa? Han nævnte selvfølgelig sit eget land Pakistan som et eksempel, og det var minsandten også et godt eksempel, for Pakistan burde lovprises, fordi man var villig til at tage så mange afghanske flygtninge, men ikke fik nær den støtte til at bære den byrde, som landet burde have haft. Det gjorde et dybt indtryk på mig.

Nu hører man fru Lotte Henriksen tale om, at de lande, der har 95 pct. af flygtningene, altså ikke kan bære mere. Jamen det drejer sig om, at vi i vort land ofrer langt mere på de 5 pct. end på de 95 pct. Når de 95 pct. alligevel er i nær-områderne, ville det så ikke være oplagt at prøve at omlægge udviklingsbistanden, så måske 97 pct. eller endnu flere kunne hjælpes i nær-områderne? For mig at se forekommer det meget oplagt, og det er altså ikke en tanke, som er født i V og K's hoveder. Den stammer fra en tidligere flygtningehøjkommissær, og jeg håber,

fru Lotte Henriksen vil respektere den, fordi han vidste, hvad han talte om.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Der er anmeldt fem korte bemærkninger, og vi tager tre i første omgang. Først hr. Jørgen Estrup.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg beundrer lidt hr. Bertel Haarders evne til at skaffe sig argumenter for egne synspunkter ud fra udtalelser, som intet har med dem at gøre. Det, jeg tænker på, er udviklingsministerens efter min mening selvfølgelig udsagn om, at med hensyn til de lande, Danmark har bistandssamarbejde med, forudsætter og kræver vi naturligvis, at de også overholder internationale aftaler. Sådan har det altid været.

Men det, sagen drejer sig om, er de lande, hvor der er flygtningestrømme; det er ikke de lande, vi typisk har et samarbejde med, og derfor er mit spørgsmål til hr. Bertel Haarder: Hvilke bistandslande tænker hr. Bertel Haarder på, når han siger, at vi skal stille andre krav til dem end vi hidtil har gjort? Hvilke bistandslande er der rent faktisk flygtningestrømme fra? Jeg tror ikke, hr. Bertel Haarder kan komme med ét eneste eksempel.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Hr. Bertel Haarder spurgte udviklingsministeren, om landene skal tage deres egne statsborgere tilbage, og udviklingsministeren svarede, at selvfølgelig skal de det. Men jeg tror, at hvis hr. Bertel Haarder også spurgte udviklingsministeren, om der ikke skal være nogle betingelser knyttet til, at de tager deres egne statsborgere tilbage, ville udviklingsministeren svare: Jo, det skal der. Det er nemlig en forudsætning, at de bliver sendt tilbage i sikkerhed og værdighed, og hvis det er sådan, at de lande ikke vil tage deres egne statsborgere tilbage i sikkerhed og værdighed, skal vi ikke sende dem af sted. Jeg tror, udviklingsministeren vil svare sådan, og jeg vil sådan set opfordre hr. Bertel Haarder til at prøve at spørge.

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Jeg synes, det lyder lidt ynkeligt, når Venstres ordfører taler så meget om at hjælpe i nærområdet, når vi samtidig ved, at V og K i deres for-

slag til finansloven for 1998 nærmest foreslog en halvering af bistandshjælpen til den tredje verdens lande. Derfor vil jeg spørge hr. Bertel Haarder: Hvis nu der er tale om, at dette forslag om hjælp i nærområderne skulle vinde genklang, hvad vil det så konkret få af betydning for de flygtninge, der befinder sig vores land, eller som simpelt hen måtte komme lovligt til vores land?

Vi har hørt Venstrefolk udtale sig om, at man måske skulle sende dem tilbage til de lejre, som Danmark så havde finansieret, og hvor Danmark varetog de sikkerhedsmæssige forhold, i de nærområder, som V's og K's forslag fortæller om. Vil det betyde, at man så vil sende asylansøgere tilbage til nærområderne uden at sagsbehandle dem i Danmark?

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Til det sidste er svaret, at Venstre naturligvis ønsker, at Danmark skal overholde alle internationale forpligtelser. Vi går i øvrigt ind for fælles minimumsstandarder for asyl og asylprocedurer i EU. Vi lægger i det hele taget umådelig meget vægt på EU-vinklen på det her, og det er jo en vigtig del af forslaget, at vi opfordrer til, at Danmark i EU's Ministerråd anlægger en fælles strategi, som dels går ud på i fællesskab at omprioritere til fordel for hjælp i nærområder til de 95 pct., der opholder sig dér, med henblik på at det måske kunne blive en større del, som bliver i nærområdet, hvor de kan bevare håbet og muligheden for at være med i genopbygningen osv., og dels at EU i fællesskab kan lægge pres på de lande, der ikke vil tage egne borgere tilbage. Det er EU-vinklen, som er det afgørende i forslaget.

Så vil jeg sige til hr. Estrup, at jeg langt foretrækker ministerens formulering for hr. Estrups, så hvis bare jeg kan få lov at holde mig til det, som ministeren sagde med hensyn til tilbagetagelse, må hr. Estrup sådan set sige, hvad han vil.

Til fru Lotte Henriksen vil jeg bare sige, at når Danmark har en fattigdomsstrategi i udviklingshjælpen, som Venstre støtter, og som omfatter 20 fattige modtagerlande, skulle det være meget mærkeligt, om vi ikke på et eller andet tidspunkt ligesom andre EU-lande kommer ud for, at der er brug for hjælp til disse lande, når de er nærområder, nabolande til flygtningeproducerende lande.

Dette forslag vedrører jo ikke bare bakspejlet. Det er et forsøg på at lægge nogle skinner til en konsekvent linje i Danmarks EU-politik. Og så har jeg det ligesom udviklingsministeren, at jeg har stor tillid til UNHCR, og det, jeg kan huske, er jo, at UNHCR ofte beder om større midler, og det, der antydes i forslaget her, er, at vi måske skulle tænke lidt mere på UNHCR end på visse andre ting i vores udviklingsbistand.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg synes, det lyder spændende med forslagsstillernes interesse for at hjælpe mere i de lejre, der er i nærheden af oprindelseslandet, hvor det er muligt, for mange steder er det jo ikke muligt. Jeg hørte nøje efter, og jeg kan ikke forstå hr. Haarders bemærkninger før på anden måde, end at hans parti er villig til at bevilge ekstra midler til dette brug. Det må da klart være en forudsætning. Vi kan ikke bruge mindre, end vi gør, på dem, der er her, medmindre der kommer færre, og så er det en anden situation. Vi kan ikke trappe ned på vores ulandsbistand og tro, at vi skaber større social ro og tryghed og altså færre flygtninge i verden.

Men så foreslår hr. Haarder, kan jeg forstå, og det vil jeg gerne spørge om er rigtigt opfattet, for hvis det blev sagt, burde min forståelse være den rigtige, nemlig at vi derudover skal stille beløb til rådighed – og det må være nogle, der batter noget – for de stakler, der bor i de fattige lejre rundt omkring i verden. Jeg skal oplyse, at mit parti er villig til at stemme for endog ganske betydelige bevillinger til det formål.

(Kort bemærkning).

Lotte Henriksen (S):

Jeg vil som hr. Arne Melchior også gerne have bekræftet min forståelse af det, som hr. Bertel Haarder sagde, nemlig at man gerne vil yde flere penge til UNHCR's arbejde ude i nærområderne. Det er en interessant vinkel, som ikke fremgår af beslutningsforslaget, som det ser ud, og det vil vi da gerne være med til, men så vil vi også gerne vide, hvor Venstre og De Konservative så foreslår, at der skal skæres.

Hvilke af de multilaterale organisationer skal så betale for den forøgelse af midler, som skal gives til UNHCR? Er det UNICEF, eller er det WHO, som der rent faktisk nu måske er argumenter for at give yderligere penge, efter at der

er kommet én, som kan styre den organisation? Det vil jeg da gerne have svar på.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne bede hr. Bertel Haarder svare mig på, om det er rigtigt forstået, at partiet Venstre på én gang ønsker at foretage meget betydelige nedskæringer af ulandsbistanden på den danske stats budget og samtidig vil afsætte flere penge med henblik på dette forslag til folketingsbeslutning. Hvis det er korrekt opfattet, vil jeg gerne bede hr. Bertel Haarder forklare, hvad det er for områder inden for f.eks. Danidas virksomhed, der så skal nedlægges som konsekvens af Venstres politik, for det må være meget betydelige dele, så vidt jeg kan høre, måske endda det hele, der vil blive resultatet af den omlægning af ulandsbistanden, og det synes jeg, befolkningen har krav på at vide.

Det andet spørgsmål, som jeg gerne vil stille hr. Bertel Haarder, er: Har jeg hørt rigtigt, at man fra Venstres side i virkeligheden ønsker at lave nogle EU-finansierede lejre i Afrika og samtidig lukke portene til EU med disse såkaldte minimumsstandarder for flygtninge, som hr. Bertel Haarder var inde på, hvilket i virkeligheden vil få den konsekvens, at Venstre ønsker at deportere flygtninge til lejre i Afrika? Er det ikke det reelle indhold i Venstres forslag?

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Flere ordførere har spurgt, hvor de ekstra midler til hjælp i nærområder skal skaffes fra. Jeg vil gøre opmærksom på, at det er uendelig langt billigere og uendelig langt mere effektivt og mere perspektivrigt at hjælpe flygtninge i nærområdet. Det er ikke en fordyrelse at omprioritere, så derfor er der ikke brug for at stille det spørgsmål.

Lad os nu sige, at det ved fælles EU-hjælp – hvis de to radikale ordførere har grinet ud i deres umådelig hovne måde at betragte denne debat på – hvis det lykkes EU ved fælles hjælp at få skabt en hurtigere og mere effektiv indsats over for de menneskestrømme, der vælter over grænserne fra borgerkrigsplagede lande, vil det jo føre til, at flere bliver hjulpet dér, og at færre rejser til Europa, og det er ikke en fordyrelse. Det er det modsatte, alt efter hvordan man nu vælger at prioritere midlerne.

Til hr. Arne Melchior vil jeg sige: Hr. Arne Melchior og jeg har jo siddet i den samme rege-

ring, som havde den vanskelige opgave, at der var flere opgaver, der skulle løses, samtidig med at der var færre penge, og sådan er livet jo gang på gang for politikere, nemlig at de må prioritere. Dette forslag handler om omprioritering. Forslaget gælder såvel i perioder med stigende budgetter som i perioder med faldende budgetter. Det er altid fornuftigt at omprioritere til fordel for det, som giver mest hjælp for pengene. Det er det, som forslaget handler om, og det batter ikke, hvis Danmark gør det alene, men det batter, hvis vi gør det i fællesskab.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Så har vi en ny omgang med tre spørgere. Først hr. Henrik Svane og derefter hr. Jørgen Estrup.

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Jeg indledte mit første spørgsmål med at sige, at jeg syntes, det var ynkeligt. Nu synes jeg næsten, det er pinligt. Men da vi også har været i diskussion med Venstres finanslovsordfører om, hvordan pengene skal fordeles, og hvordan man overhovedet ville spare derude, er det da rart at høre hr. Bertel Haarder sige, at der ikke nødvendigvis skal gøres en dårligere indsats for flygtninge i dette land, når de er her og har fået asyl. Sådan må jeg opfatte svaret fra for lidt siden, og når jeg synes, det er pinligt, er det da, fordi vi jo ikke kan omprioritere, hvis vi stadig væk skal behandle asylansøgere og integrere dem i vores samfund i kortere eller længere tid, og så sige, at så har vi sparet nogle penge, som vi kan bruge derude.

Jeg må sige til hr. Bertel Haarder, at det danske samfund vel er rigere nu end nogen sinde før, så hvorfor skal vi så spare ved at sænke bidraget i bistandsydelsen til hjælp i den tredje og fjerde verden, når vi ved, at hvis vi ikke gør en ordentlig indsats derude, kan det nemt skabe yderligere flygtningestrømme?

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Hr. Bertel Haarder efterlader os jo i forundring, og jeg synes egentlig, det er rimeligt, at vi får en ordentlig forklaring. Det første, vi hørte, var, at hr. Bertel Haarder ikke kunne pege på noget dansk bistandsland, hvor man ikke opfyldte de normale kriterier for internationale aftaler og tilbagetagelse af statsborgere. Det afstod hr. Bertel Haarder fra at svare på.

Det, vi nu hører om den anden del af beslutningsforslaget, er, at det er meget billigere at gøre noget i nærområdet. Ja, så synes jeg da, man skulle gøre mere for de 95 pct., som allerede er der, end yderligere at prøve på at sende de 5 pct., som ikke er der, tilbage, samtidig med at man foreslår at skære ned på de danske bevillinger. Det hænger ikke sammen, vil jeg sige til hr. Bertel Haarder. Jeg kan i hvert fald ikke forstå det, og det kan selvfølgelig skyldes min mangel på begavelse, men jeg vil gerne have det forklaret lidt nærmere.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Nu har vi gennem et par omgange haft debatten om Venstres og De Konservatives flygtningepolitik, og jeg kan nu forstå, at Venstre og De Konservative ikke længere mener, at der skal ske en visitering fra nærområderne til EU-landene med henblik på at opfylde flygtningekonventionens principper. Det har på et tidspunkt været i hvert fald Venstres ordførers holdning, at hvis man skulle have adgang til at blive flygtning i Danmark, skulle visiteringen ske i nærområdet. Det vil jeg høre, om Venstre nu er gået bort fra.

Så vil jeg spørge, efter hvilke kriterier Venstre så i øvrigt vil søge at opfylde flygtningekonventionen. Eller ligger der i denne omprioritering af besparelsmæssige grunde, at vi i øvrigt melder os ud af flygtningekonventionen? Hvilke principper er det, som Venstre nu fremover vil bruge, hvis der skulle komme mennesker til Danmark, som efter Venstres opfattelse burde være i nærområdet? Skal vi så lukke grænserne, eller hvordan hænger det sammen?

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Jeg tror, der er nogle, der undervurderer svaghederne i den nuværende prioritering. Det, der sker, når man hjælper flygtninge fra fjerne lande, er punkt 1, at man hjælper de tyranner, der har fordrevet dem. Der er intet, de hellere vil have, end at flygtningene kommer langt væk. De vil meget nødig have dem i nærområderne. Tænk bare på alle de problemer, som palæstinsensnerne har givet i nærområderne. Dermed har jeg ikke kaldt nogen i det område for tyranner, det er en helt anden konflikt, som hr. Arne Melchior og jeg har et ganske ensartet syn på.

Det næste problem er, at vi hjælper de bedst bemidlede ved at bruge så mange kræfter på de 5 pct. og så få kræfter på de 95 pct.

Og det tredje er, at vi lægger hindringer i vejen for en genopbygning, for det er jo netop dem, der har ressourcer til at bringe sig til Europa, som havde de bedste forudsætninger for at lede og finansiere opbygningen af hjemlandet.

Og hvis det var muligt ved en fælles EU-indsats at få flyttet på procenterne, så det blev 96 eller 97 pct. af verdens flygtninge, der kunne hjælpes i nærområderne ved en øget indsats dér, ville der jo komme færre til Europa. Og dét er ikke en fordyrelse, så det er ikke noget, der kan begrunde, at man stiller spørgsmål om, hvor vi vil skaffe pengene fra. Det er en fornøftig omprioritering både under stigende budgetter og under faldende budgetter.

Og så vil jeg bare gentage for fru Anne Baastrup, at mit svar på et tilsvarende spørgsmål i første eller anden runde var ganske klart:

Venstre vil overholde alle forpligtelser, og vi ønsker fælles EU-forpligtelser, og vi går ind for Amsterdamtraktatens forslag om, at man efter 5 år kan træffe beslutning med flertal, sådan at det virkelig bliver til noget, også selv om der er 25 medlemslande, som kan blokere for hinanden.

Vi går naturligvis ind for disse fælles forpligtelser i Europa over for dem, der kommer til Europa, og som er forfulgt, men det ændrer jo ikke ved, at vi kan prøve at bruge vores økonomiske styrke og vores diplomatiske styrke til at ændre den fejlprioritering, der i dag er i de vestlige landes hjælp til flygtninge.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Så er det hr. Søren Søndergaard og derefter hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg lader det selvfølgelig stå til troende, når Venstres ordfører siger, at Venstre vil opfylde de internationale konventioner, men det betyder jo så også, at der er meget snævre grænser for, hvad vi i dag kan gøre for at sende flere mennesker tilbage, end vi gør, eller afvise flere mennesker.

Der kan være en diskussion om nogle kvoteflygtninge: Vi tager imod 500 kvoteflygtninge om året, og det tal kan diskuteres – det er i øvrigt dem, der kommer fra de værste områder,

og nogle, som UNHCR beder os om at tage imod, men o.k., det tal kunne diskuteres – men det er en meget lille størrelse, og resten står sådan set ikke til diskussion.

Så siger hr. Bertel Haarder, at hvis vi kunne gøre noget i nærområderne, ville der jo ikke komme så mange, og han når så frem til den konklusion, at det ikke er en fordyrelse at omprioritere. Og jeg er sådan set enig med hr. Bertel Haarder i, at det ikke er en fordyrelse at omprioritere på sigt, og vi ved jo alle sammen, at hvis vi får installeret nogle energibesparende foranstaltninger i vores hus eller skifter til alternativ energi eller sådan noget, er det ikke nogen fordyrelse på sigt, men her og nu skal investeringen jo foretages, og derfor er det klare spørgsmål til Venstre: Vil Venstre være med til i den kommende periode at foretage den investering, der skal til nu for på et senere tidspunkt at få færre flygtninge til de rigte lande?

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Keld Albrechtsen og derefter fru Lotte Henriksen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Vi må konstatere, at hr. Bertel Haarder ikke vil give en forklaring på den økonomiske sammenhæng i Venstres forslag sammenholdt med nedskæringsforslaget på ulandsbistanden. Det kan og vil Venstre ikke forklare. Det når vi ikke længere med i dagens debat.

Men jeg vil bede hr. Bertel Haarder besvare det andet spørgsmål, jeg stillede ham, om indholdet i det Fort Europa, som hr. Bertel Haarder går ind for, og hvor hr. Bertel Haarder går ind for minimumsstandarder vedtaget ifølge Amsterdamtraktaten, og det vil sige en sænkning af flygtninges rettigheder, for minimumsstandarderne vil jo nødvendigvis blive en dårligere retsbeskyttelse for flygtningene end den, som kendes i de nuværende konventioner.

Og så spurgte jeg: Er det hensigten med Venstres forslag, at man vil have EU-finansierede flygtningelejre rundt omkring i Afrika, hvortil man kan deportere de flygtninge, som man så ikke længere vil lukke ind i EU?

Er det ikke det, der reelt er hensigten? For så synes jeg, man fra Venstres side skal sige, at det er et Fort Europa og nogle lejre, hvortil folk skal deporteres, der er det egentlige sigte med dette her.

(Kort bemærkning).

Lotte Henriksen (S):

Når det er interessant at forholde sig til Venstres ønskede omprioritering af det her, skyldes det jo også, at Venstre og De Konservative på forhånd har bekendtgjort, at de ønsker at skære i ulandsbistanden.

Vi har altså i forvejen et mindre beløb at gøre godt med, og det er selvfølgelig derfor, det er interessant at finde ud af, hvor de ekstra penge til UNHCR skal komme fra.

Og i forlængelse af hr. Søren Søndergaards bemærkninger vil jeg sige, at det jo bliver en fordyrelse i første omgang, og ikke mindst derfor er det selvfølgelig interessant at finde ud af, hvordan Venstre vil finansiere det.

Dernæst vil jeg da gerne vide, hvordan man kan opnå en sikkerhed for, at det virker. For selv om man eventuelt må oprette flygtningelejre i nærområderne, er der så sikkerhed for, at de sidste 5 pct., som har råd til at rejse længere væk, ikke gør det? Vi kan jo ikke fastholde dem dér, vi kan jo ikke fængsle de mennesker, så hvordan kan vi så sikre os, at den sidste procentdel alligevel ønsker at rejse væk fra nærområderne?

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg har to spørgsmål:

Jeg vil bede hr. Bertel Haarder bekræfte, at Venstre på nuværende tidspunkt har fortrudt de ændringsforslag vedrørende ulandsbistanden, som Venstre og De Konservative gennem det sidste par år har stillet til finansloven.

Og så vil jeg bede hr. Bertel Haarder bekræfte, at Venstre fremover vil arbejde for, at når flygtninge skal sendes tilbage, er det en klar forudsætning fra Venstres side, at det skal ske i sikkerhed og værdighed, idet Venstre nu her fra talerstolen har erkendt og bekræftet, at det er Venstres agt at overholde flygtningekonventionerne.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Helge Adam Møller som ordfører.

Helge Adam Møller (KF):

Når man sidder og lytter til debatten som en af dem, der har været med til at fremsætte dette forslag på vegne af Det Konservative Folkeparti og Venstre, lyder det jo hos en række ordførere og en række af dem, der har taget korte bemærkninger, nærmest, som om Det Konservati-

ve Folkeparti og Venstre er fyldt med en række parti- og folketingsmedlemmer, som er asociale, kyniske og menneskefjendske.

Og det kan såmænd også godt ske, at de mener det, for det er jo det, der bliver sagt heroppefra, men det er selvfølgelig ikke tilfældet. Og det er heller ikke tilfældet hos dem, der har udtrykt sig sådan heroppe, at de personlig har den holdning, men konsekvenserne af det, de siger, er jo, at man vil føre en flygtningepolitik, som for alle dem, der har været heroppe og sige noget – måske minus ministeren – er asocial, menneskefjendsk og kynisk.

Det, vi er optaget af, De Konservative og Venstre, er med størst mulig magt at sikre os, at de milliarder kroner, der hvert år anvendes til at hjælpe mennesker i nød, mennesker, som er på flugt, mennesker, som vitterlig er flygtninge, anvendes således, at det kan hjælpe flest mulige mennesker i stedet for kun at hjælpe nogle få udvalgte.

Det må da være bedre, hvis man anvender 10 mia. kr. om året, så at kunne hjælpe 100.000 mennesker frem for kun at hjælpe 5.000. Det er da mere menneskevenligt.

Noget andet, som vi er meget optaget af, og som dette forslag også omhandler, er, at vi ikke ønsker, at danske skatteborgere skal være til grin for deres egne penge.

Og lad mig så vende mig til det, som Socialdemokratiets ordfører, fru Lotte Henriksen, på et tidspunkt sagde, idet hun spurgte, hvad det er for lande, De Konservative og Venstre ønsker skal tage imod flere flygtninge, for jeg kan i hvert fald nævne nogle lande, der skal tage nogle mennesker tilbage, som netop ikke er flygtninge, men som er landets egne statsborgere:

Jeg synes, Kina skulle tage de 15 kinesiske statsborgere tilbage, som er udvist af Danmark, og som har fået deres sag behandlet i alle de instanser, der eksisterer, og jeg synes, Vietnam skulle tage de 20 vietnamesiske statsborgere tilbage, som er udvist af Danmark, og Etiopien de 12 og Rusland de 31, osv. osv.

Der er en lang liste, som samlet giver over 1.000 personer, som ikke er flygtninge, som har fået behandlet deres sag i alle instanser, som også har søgt humanitær opholdstilladelse, og hvor det er endt med, at de ikke kan få opholdstilladelse, men hvor deres eget land alligevel nægter at modtage dem.

Så siger ministeren – og ministeren var sådan set den, som jeg helt klart synes var mest seriøs

over for ideen og mest menneskevenlig i sin forståelse af forslaget – at det vil man godt drøfte med nogle af de lande, der nægter at tage deres egne statsborgere tilbage. Men så vil jeg helt konkret spørge ministeren:

Hvornår har man sidst drøftet det med den kinesiske regering? For Kina modtager 25 mio. kr. om året fra Danmark, og der sidder altså 15 kinesere i Danmark, som er udvist, og som kan vende hjem i sikkerhed og værdighed.

Og fra Vietnam er der 20, og det land modtager 195 mio. kr. om året fra danske skatteborgere, men alligevel nægter de at modtage 20 af sine egne statsborgere.

Og Etiopien nægter at modtage 12, og de har fået 80 mio. kr. i støtte af Danmark over de sidste 5 år.

Og hvad med Rusland, som har 31 russiske statsborgere siddende i Danmark, og som modtager 116 mio. kr. i Øststøtte hvert år? Men det er måske, fordi vi ikke tør sige det til den store stat derovre.

Er det rimeligt? Var det ikke mere rimeligt, at de tog imod dem og vi så brugte pengene i nærområderne?

Og jeg er sikker på, at hvis ministeren lagde pres på disse lande, ville de selvfølgelig tage imod deres egne statsborgere øjeblikkeligt.

Det tredje, jeg gerne vil sige, drejer sig om flygtningebegrebet i FN-konventionen fra 1951, som mange har været inde på, men også om nærområderne:

Der er da ingen tvivl om, at vi vil holde den, så længe den eksisterer, men jeg vil også gerne give udtryk for, at jeg synes, den skulle tages op til overvejelse og tilpasses den verden, vi lever i i 1998, for den er lavet i en helt anden verden.

Jeg kunne godt forestille mig, at man lavede en flygtningekonvention, som blev ændret på en række områder, og et af de områder, som den burde ændres på, var, at man normalt kun skulle kunne få asyl i sin egen verdensdel, altså sådan, at en europæer, der flygter fra Bosnien, ikke skal kunne søge asyl i Chile eller Sri Lanka eller Etiopien, men kun skal kunne modtage asyl i Europa, og tilsvarende for en sydamerikaner i Sydamerika og en asiat i Asien.

Det er der jo flere fordele i:

For det første er man nærmere det land, som man til sin tid skal vende tilbage til. For formålet med enhver hjælp til flygtninge er jo at hjælpe dem, så længe de har hjælp behov, og så, den dag der er mulighed for det, at hjælpe dem tilbage til deres eget land, og det altså lettere at

vende tilbage til sit eget land, hvis man ikke har været 20.000 km væk, men måske kun 1.000 km væk.

Det er også lettere at tilpasse sig i det antal år, hvor man skal bo i et fremmed land, hvis det er et land, der ligger i nærheden, og som har en geografi, en kultur og et sprog osv., som ikke er så fremmed, som hvis man kommer fra f.eks. Sydamerika til Danmark.

Alt dette betyder selvfølgelig også, at de dele af verden, som er rige – eksempelvis Europa og Nordamerika – og som derfor har et større ansvar end de fattige dele af verden, påtager sig et økonomisk medansvar for at hjælpe de verdensdele, hvor problemerne er størst, i øjeblikket typisk Afrika.

Jeg er helt overbevist om, at med en sådan politik, en sådan omlægning, som dette forslag og de tanker, som jeg har skitseret, lægger op til, og som forhåbentlig kan blive indført i løbet af 5, 10 eller 15 år, ville vi sikre os, at for de penge, vi har til rådighed, kunne vi hjælpe langt flere mennesker i stedet for så få, som vi gør i øjeblikket.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Der er tre korte bemærkninger: Først hr. Jørgen Estrup og derefter hr. Arne Melchior og så fru Lotte Henriksen.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg lagde mærke til, at hr. Helge Adam Møller syntes, at der havde været en meget hård tone, og at man nærmest havde fremstillet forslagsstillerne som menneskefjendske.

Det hørte jeg slet ikke, og jeg mener, at der tværtimod blev spurgt efter forklaringer, først og fremmest for overhovedet at forstå, hvad det er, der kommer på bordet her.

Og jeg må sige, at det, som jeg også fik ud af det, hr. Helge Adam Møller sagde, var, at de 5 pct., som i dag ikke er i nærområderne, altså dér, hvor flygtningenes problemer er blevet skabt, dem vil man altså nu være med til at betale for at få sendt tilbage, så de sammen med de øvrige 95 pct. kan øve pres. Men de 95 pct., som er der i dag, ved vi jo at V og K allerede tidligere har foreslået at skære på bevillingerne til.

Det synes jeg ikke er et særlig tiltalende forslag, for det øger presset voldsomt på de fattige lande i nærområderne.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Arne Melchior, og derefter fru Lotte Henriksen.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg synes, det var en meget generaliserende og over- og misfortolkende udlægning af den første halve times debat, hr. Helge Adam Møller gav, og jeg håber ikke, at hr. Bertel Haarder har opfattet debatten på den måde, og jeg synes heller ikke, at hr. Helge Adam Møller burde, for så ville jeg ikke have beskyldt ham for noget i den retning.

Og nu gav hr. Helge Adam Møller altså eksempler på fire lande med i alt ca. 100 i Danmark sig opholdende personer – som om det var nogen løsning på regnestykket!

Men så jeg vil da igen stille dette spørgsmål, denne gang til hr. Helge Adam Møller og noget i tråd med, hvad hr. Søren Søndergaard spurgte om:

Der er altså ca. 50 millioner flygtninge i verden, siger UNHCR, og de 95 pct., altså ca. 47,5 millioner af dem, befinder sig i nærområder, og mange af dem lever i virkelig nød. Er forslagsstillerne her i dag villige til at lægge nogle mærkbare beløb på bordet for at hjælpe de 47,5 millioner stakler?

Og det kan jo ikke være på bekostning af det, vi bruger her i landet på vore egne, for det har forslagsstillerne jo ikke ønsket at få lavet om på.

(Kort bemærkning).

Lotte Henriksen (S):

Nu fik hr. Helge Adam Møller det jo til at lyde, som om vi faktisk ikke i forvejen hjælper de 95 pct. flygtninge ude i verden eller faktisk heller ikke i dag tænker i konfliktløsning regionalt, og det gør vi jo. En stor del af den ulandsbistand, vi giver i dag, giver vi jo netop for at løse konflikter, og når aktstykket omkring Somalia overhovedet kom op, er det jo også en måde at tænke konfliktløsning på. Muligheden for at hjælpe tilbagevendte flygtninge er jo præcis også at hjælpe dem til at blive repareret i deres eget område, og det er da også for at undgå, at en ny konflikt skal opstå.

Så vil jeg sige om Kina, som bliver nævnt, at det er rigtigt, at vi giver støtte til Kina. Vi giver bl.a. blandede kreditter, og et privatsektorprogram har vi i gang i Kina. Det har også været et stort ønske for dansk erhvervsliv. Så det næste spørgsmål bliver selvfølgelig, hvordan man skal

stoppe ulandsbistanden til eksempelvis de her danske virksomheder, som får støtte, for at lægge pres på Kinas regering? Den debat vil jo komme i forlængelse af hr. Helge Adam Møllers forslag.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Hvis regeringen var konsekvent, henvendte den sig til ambassadørerne for de fire lande, jeg nævnte, i morgen og sagde, at når de kreditter, den støtte og de aftaler, man har i øjeblikket, udløber, så får man ikke én eneste krone mere, medmindre man tager de få snese statsborgere tilbage. Så er jeg sikker på, at man inden for en uge vil få svar tilbage: Selvfølgelig tager vi dem. Det ville da være en utrolig dårlig forretning for Kina med 25 mio. kr. i blandede kreditter, hvis man ikke tog de 15 statsborgere hjem, når der i forvejen bor over én milliard mennesker. Regeringen i Kina aner sikkert ikke noget om det her, og det er derfor, jeg spørger ministeren direkte: Hvornår har ministeren taget direkte kontakt til disse landes regeringer?

Så til hr. Melchior. Er man villig til at hjælpe de stakler i nærområdet? Ja, det er jo det, hele vores forslag går ud på. Ved at hjælpe færre i Danmark – til en pris af 100.000 kr. om året – kan man typisk få en somalisk familie til at overleve i Kenya på et niveau, der er mindst lige så højt som det, den kom fra. Der kan man hjælpe en familie på seks eller syv medlemmer for det samme, som det koster at hjælpe én enkelt somalier her i Danmark i seks måneder. Det er da derfor, vi siger, at vi må koncentrere mest muligt af hjælpen i nærområderne, hvor vi typisk kan hjælpe omkring 10 gange så mange som ved at hjælpe i Danmark. Det er jo hovedideen.

Så til hr. Estrup, der ikke synes, der er rimelighed i at foreslå, at vi skal skære i bevillingerne. Det er jo rigtigt, at vi har foreslået, at man skærer 20 pct. af vores ulandsbevillinger, således at Danmark i stedet for at være verdensland nr. 1 bliver et af de tre lande i hele verden – af de 187 lande, der vist er i øjeblikket – som yder mest. Og det er der vel en vis rimelighed i. Kan det være rigtigt, at vi år efter år efter år bruger flere penge og så overlader det til hr. Estrups børn og børnebørn at betale dem tilbage?

I dag bliver der i Danmark født 200 børn. Hvert eneste af dem får bundet et lille mærke rundt om den ene ankel, hvor der står, hvad det hedder, Marianne, Peter eller Jørgen. Om den

anden ankel burde de have en lille seddel, hvor der stod: Jeg skylder 60.000 kr., for det er det, hr. Jørgen Estrup og udviklingsministeren og jeg har været med til at opbygge i gæld til hver eneste nyfødt, 60.000 kr. Det er derfor, vi har den grundholdning hos Venstre og De Konservative, at vi ikke bør bruge flere penge, end vi tjener, for det er børnene, der skal betale vores overforbrug tilbage.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Helge Adam Møller kom lidt nærmere på besvarelsen af de spørgsmål, som hr. Bertel Haarder nægtede at besvare vedrørende Amsterdamtraktatens regler om minimumsstandarder, som jo går ud på at indskrænke flygtninges rettigheder. Nu erklærer hr. Helge Adam Møller fuldstændig præcist, hvad det går ud på, som også er det eneste, der kan give mening i Amsterdamtraktatens bestemmelser, nemlig at man samtidig vil have ændret flygtningekonventionerne, således at flygtninge får færre rettigheder til at kunne modtage asyl her i Danmark.

Efter det, hr. Helge Adam Møller nu har tilføjet, tegner billedet sig klart og præcist, men jeg synes, det havde tjent hr. Bertel Haarder til ære, hvis han havde svaret åbent og ærligt på spørgsmålene, således at vi kunne se det billede, der tegner sig. Det er jo et uhyggeligt billede, en lukning af Europa, et Fort Europa, hvor flygtninges rettigheder skal indskrænkes. Derfor vil jeg godt bede ministeren oplyse: Er det sådan, at der i EU allerede nu foregår overvejelser om at foreslå ændringer af FN's flygtningekonventioner? Og er det sådan, at den danske regering vil garantere, at man ikke vil medvirke til ændring af flygtningekonventionerne i nedgående retning?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu forstår jeg på hr. Helge Adam Møllers sidste indlæg, at det er en gældsdiskussion, vi er i gang med, og dér har vi da fra Enhedslistens side helt klart nogle forslag til, hvordan vi kan gøre beløbet på den seddel, der sættes på barnets fod, mindre.

Vi kan skære lidt på militæret f.eks. Det var et forslag. Vi kan genindføre formueskatten. Det var et andet forslag. Eller vi kan forhøje fartbøderne eller bøderne for spritkørsel. Altså

vi har masser af gode ideer til, hvor man kan hente penge, hvis det er en gældsdiskussion, vi er inde i. Det fremgik ikke helt af forslaget, men o.k., vi er klar til at tage den diskussion.

Men det, der egentlig kaldte mig herop, var, at hr. Helge Adam Møller sagde, at flygtningekonventionen fra 1951 er fra en helt anden tid. Og jeg er enig. Den er nemlig fra en tid, hvor de europæiske regeringer var blevet pålagt eller følte – helt berettiget – en vis skam over, hvordan man havde opført sig før Den Anden Verdenskrig, hvordan den ene europæiske regering efter den anden havde lukket sine grænser for jøder og antifascistiske flygtninge fra Tyskland med det resultat, at en del røg tilbage til koncentrationslejre, og at en del måtte flygte – hold fast, hr. Helge Adam Møller – helt over til USA for at undgå at lide døden.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Hr. Helge Adam Møller fremturer med hjemsendelse af de dér cirka hundrede mennesker, men nogle af landene er jo lande, hvor vi ikke ved, om de pågældende mennesker vil være i sikkerhed, når de kommer hjem. Det må jo først undersøges. Det drejer sig altså om mennesker af kød og blod. Det drejer sig ikke om tømmer eller andre varer, som man bare hjemsender, når man er færdig med det. Man må sikre sig i de pågældende tilfælde, at der ikke sker overlast hverken fra hævngrerrige familier eller fra myndigheders side.

Så forstår jeg også på hr. Helge Adam Møllers mangel på svar, at han ikke er villig til at betale ekstra. Det kan jo ikke undgås selv i heldigste tilfælde, at omprioriteringen får den virkning, som jeg godt kan tilslutte mig – det er da rart at bruge pengene så fornuftigt som muligt – men i en overgangsfase vil det koste milliardbeløb ekstra. Det har jeg på CD's vegne erklæret mig villig til at vi ville stemme for. Vil hr. Helge Adam Møller også det?

Og så er det altså en underlig skelen til, hvilket nummer vi er på listen over hjælpende lande. Det indgår faktisk ikke i mit motivsæt. Jeg er da stolt af, at vi hører til et af de lande, der hjælper meget. Vi er også et af de mest velhavende lande med den højeste levestandard. Men jeg skæler da ikke til, hvilket nummer vi er. Vi hjælper vel for at hjælpe nogle medmennesker og ikke for at stå os fint i nummerrækken.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Ja, det gør vi, hr. Melchior, vi hjælper for at hjælpe, og der er brug for hjælp, men jeg synes nu, det er et rimeligt, normalt og anstændigt synspunkt, at man hjælper for de penge, man har, og man hjælper ikke for penge, man stjæler fra nogle mennesker, der ikke er født endnu. Det er i virkeligheden urimeligt. Det er da fantastisk, at man kan flutte sig og bruge år efter år millioner af kroner, milliarder af kroner, og hvem overlader man gælden til? Til dem, der går i skole i dag, til dem, der ikke er født.

Hr. Melchior kan jo selv trække tegnebogen op, og det kan alle andre danskere gøre. Det vil jeg godt opfordre dem til at gøre. Det er rimeligt. Men jeg synes principielt ikke, at en nation skal hjælpe for penge, man ikke har. Så må man prioritere inden for området, og det er jo bl.a. derfor, vi foreslår, at inden for det beløb, vi har i øjeblikket, kunne man, hvis man lagde prioriteringen om, hjælpe langt flere mennesker i nød, end vi gør i dag.

Så til hr. Melchiors anden bemærkning. Hr. Melchior siger, det er mennesker af kød og blod. Ja, det er mennesker af kød og blod, men jeg gør opmærksom på, at for dem, jeg har nævnt her som udvist af Danmark, er det jo vurderet. Det indgår jo i behandlingen i det system, vi har opbygget, som hr. Melchior har stemt for, og som jeg har stemt for, at der er ingen – ingen – der bliver udvist af Danmark, medmindre alle, direktoratet og Flygtninge-nævnet og endelig ministeren, har vurderet, at de kan sendes ud i værdighed og uden risiko. Hvis de ikke kan det, bliver de jo ikke udvist.

Vi taler her om mennesker, som har været alle instanser igennem, og hvor man har foretaget den vurdering af de 15 kinesere og 20 vietnamesere, at de kan rejse ud i sikkerhed og værdighed. Men landene nægter at modtage dem. Og jeg vil godt se, hvad vi ville synes, hvis en dansker af en eller anden grund blev udvist af England eller af Amerika, fordi man ikke kunne få arbejdstilladelse, og den danske regering sagde: Nej, vi nægter at modtage en dansk statsborger. Ville hr. Melchior synes, det var en rimelig holdning fra den danske stats side? Nej.

(Kort bemærkning).

Anne Bastrup (SF):

Jeg oplever lidt, at denne her debat for Venstre og De Konservative er et forsøg på at afklare

deres egen politik, og jeg kan så forstå, at Det Konservative Folkeparti nu har skiftet holdning i forhold til sidste år, hvor jeg oplevede, at Det Konservative Folkeparti ikke var helt tilfreds med udenrigsministerens kamp for at få Kina til at forstå, at man skulle overholde menneskerettighederne.

Jeg forstod, at Det Konservative Folkeparti af hensyn til erhvervslivet ville have en helt anden tone over for Kina, men jeg kan forstå, at hr. Helge Adam Møller nu på Det Konservative Folkepartis vegne vil holde fast i, at det vigtigste for Danmark og det danske erhvervsliv og samfundet som sådan og for at bekæmpe vores børns store gæld er, at vi standser enhver form for erhvervslivssamarbejde med Kina for at få 15 kinesere hjem.

(Kort bemærkning).

Lotte Henriksen (S):

Jeg forstod på hr. Helge Adam Møller, at det skulle være en debat om statsgælden, men vi er rent faktisk i gang med at reducere statsgælden, samtidig med at vi også øger vores ulandsbistand, og det gør vi jo, bl.a. i kraft af at vores BNI stiger. Det er jo derfor, ulandsbistanden også stiger, i og med at den udgør 1 pct. af BNI.

Men jeg har stadig ikke fået svar på – for V og K vil jo stadig skære i ulandsbistanden – hvor finansieringen af de ekstra midler til UNHCR skal komme fra? Hvor er det, vi skal skære? Er det de andre multilaterale organisationer, der skal skæres hos? Jeg fik stadig ikke svar på, om det var UNICEF eller WHO, som skulle være med til at finansiere UNHCR's ekstra midler.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det kan jo fylde en hel debat, hvordan vi vil prioritere inden for et budget, som er på 12, 13, 14 mia. kr. Jeg kender ikke det helt nøjagtige tal, men det er på det lag i øjeblikket. Det er der netop anmeldt en forespørgsel om, en 5-timers debat her i løbet af en måned eller halvanden, hvor vi er med, og dér skal vi nok redegøre for det, og der er masser af tid til det. Det kan jeg ikke klare på ét minut. Men vi er selvfølgelig villige til at prioritere inden for det beløb, der er til rådighed, og det betyder, at der er nogle, der vil få mindre end i dag, klart ja.

Til fru Anne Bastrup. Jeg er overhovedet ikke enig i den konklusion, fru Anne Bastrup kommer til, tværtimod.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Efter en lang debat kan det jo være godt at prøve at finde ud af, hvad udgangspunktet egentlig var. Sådan som jeg har forstået udgangspunktet, var det et spørgsmål, som der står her i beslutningsforslaget, om indsats til hjælp i nærområdet. Det, vi har konstateret, og som debatten nu kredser om, er, hvordan det kan være, at V og K har fremsat forslag om at skære i vores hjælp til fattige udviklingslande, bistandshjælp, miljø- og katastrofehjælp, præcis den hjælp, som skal sørge for, at de 95 pct., som er i nærområdet, har bedre forhold, eller forebygge, at der overhovedet kommer flygtningestrømme. Og dertil siger hr. Helge Adam Møller så virkeligt, at det er, fordi vi og kommende generationer i Danmark ikke kan have så meget gæld.

Der må dog være en eller anden prioritering, når man finder ud af, hvor det er, man skal skære. Er det tilfældigt, at V og K netop har valgt at skære i det, der går til de fattigste lande i verden og ikke til velbærgede danskere?

(Kort bemærkning).

Henrik Svane (RV):

Jeg melder mig bare, fordi jeg tror, det vil interessere den danske befolkning lidt at finde ud af, hvilket niveau vi så skal lægge ifølge V og K, når vi nu bygger murene op og indretter Fort Europa sådan, at den hjælp, der primært skal ydes, ifølge forslaget her skal foregå i nærområdet. Vi har nemlig fra radikal side ved andre lejligheder spurgt om, hvilket niveau man vil lægge sig på, når en sådan lejr skal finansieres af danske skatteyderes betaling.

Så vi glæder os til, at hr. Helge Adam Møller får bedre tid til at forklare Folketinget lidt mere ned i detaljerne, hvad det er, der skal foregå. Jeg har nemlig tidligere spurgt: Hvordan vil V og K sikre flygtningenes sikkerhed i lejrene i de nærområder? Der er jo adskillige eksempler på, at der er foregået overgreb i sådanne lejre. Vi har fået nogle forblommede meldinger om, at det måske skulle være internationalt politi eller FN-tropper, der skulle sikre disse staklers ophold i disse lejre.

Vi har også spurgt om, hvor lang tid man forventer, at de skal sidde der. Er det 10 år, som den danske regering eller Folketinget i givet fald skulle bevilge penge til?

Vi glæder os til at få de svar, men vi kan forstå, at vi får dem ikke i dag.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Helge Adam Møller. Derefter regner jeg med, jeg kan gå videre i ordførrækken.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Som hr. Henrik Svane vil se, er dette forslag og det forslag, som det hænger sammen med, B 55 om en ændret udlændingepolitik, beslutningsforslag, og det er ikke lovforslag. Det er valgt meget bevidst, for et beslutningsforslag udtrykker en idé, en tanke, en holdning. Det er det, vi vil arbejde for. Det er vi så villige til, hvis der er et flertal for det, og så skal det udmøntes helt konkret, hvordan det skal være i detaljer.

Men hvis der overhovedet ikke er noget flertal, og det har jeg jo i sidste uge og også igen i dag konstateret at der ikke er, så skulle pokker da sidde og bruge hundredvis og atter hundredvis af timer på at lave nogle detailforskrifter, som et flertal i Folketinget overhovedet ikke vil være med til. Det er jo derfor, man laver et beslutningsforslag. Det synes jeg også jeg kan huske at Det Radikale Venstre og andre partier gentagne gange har gjort.

Kom med flertallet, sig, man er med på at drøfte ideen, og så skal vi nok finde ud af det. Det er også derfor, vi foreslår, det skal ske i en EU-sammenhæng, for det er jo et problem, som Danmark ikke løser alene. Hvis vi arbejder sammen, er der større muligheder.

Og så til hr. Jørgen Estrup: Hvorfor ikke skære i velfærden til danskere? Det er da, fordi vi synes, at vel skal man hjælpe andre lande, der er i nød, men man har også en forpligtelse, der bestemt ikke er mindre, til at hjælpe de borgere i dette samfund, som har været med til at bygge samfundet op. Det kan være pensionister, det kan være folk, der skal på sygehus.

Og der er altså en eller anden grænse for, hvor mange penge vi vil anvende til at hjælpe andre af verdens lande, så længe vi ikke kan sikre, at folk, der mangler en hofte, der mangler et knæ eller skal opereres for grå stær, kan blive opereret.

Der må være en vis sammenhæng, og her er vi altså ikke enige i prioriteringen. Vi vil godt prioritere danske borgere højt i forhold til mennesker i nød i andre verdensdele.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Fru Anne Baastrup som ordfører.

Anne Baastrup (SF):

Sidste torsdag havde vi en studiekreds her i Folketingssalen om Venstres og De Konservatives flygtningepolitik, og i dag har vi så en studiekredsdebat om Venstres og De Konservatives udlandspolitik, for så vidt angår flygtninge i nærområderne.

Ud over de synspunkter, der er kommet frem her i løbet af formiddagen, mener jeg, der er et punkt, som vi har overset: Vi har et land, der har været i borgerkrig eller krigslignende tilstande med den konsekvens, at der er folk, der er flygtet fra landet. Disse mennesker bor i nærområdet. Vi har gennem historien, og vi kan også allerede i dag se, at der i nærområderne er flygtningelejre, hvor der bor hundredtusindvis af mennesker. Det, der ligger i Venstres og De Konservatives politik i det her forslag, er, at disse hundredtusindvis af mennesker skal blive i de flygtningelejre, fordi der måske er 500 i Danmark, der skal sendes tilbage. Denne gruppe på de 500 skal have prioritet, fordi . . . ja, hvorfor? Hvad er det, der er Venstres og De Konservatives humanitære begrundelse? Hvad er det, der ligger af menneskelig varme, og hvad er det i øvrigt, Venstre og De Konservative sådan går og siger, når de svinger sig op i argumentationen for det her beslutningsforslag?

Hvorfor skal de 500 mennesker, der er i Danmark, sendes tilbage, før de hundredtusindvis af mennesker, der lever under meget usle vilkår i flygtningelejrene, sendes tilbage? Og hvis det pågældende land ikke ønsker at modtage dem, skal det pågældende land straffes. Er det på den måde, hr. Bertel Haarder har opdraget sine børn? Det tvivler jeg meget på. Vil det forbedre det pågældende lands mulighed for at blive genopbygget? Jeg spørger.

Det her beslutningsforslag indeholder utrolig mange åbne spørgsmål, og det gjorde det andet beslutningsforslag også. Det er i virkeligheden lidt frustrerende, når man som ordfører på et område forsøger at sætte sig ind i tankegangen, forsøger at komme med de spørgsmål, som naturligt rejser sig på baggrund af beslutningsforslagets tekst, at man får at vide, at beslutningsforslagsstillerne ikke har gennemtænkt det, for det behøver de jo ikke, når det kun er et forslag, der alligevel ikke er flertal for. Så er det meget, meget svært at forholde sig alvorligt til forslag, der kommer fra de pågældende partier.

Men det, jeg i hvert fald mener vi kan konkludere i dag, er, at Venstre – jeg er meget usik-

ker på Det Konservative Folkeparti – vil overholde flygtningekonventionen.

Venstre mener – for jeg fik ikke noget svar, og den, der tier, samtykker – at flygtninge skal sendes tilbage, under forudsætning af at de kan vende tilbage i sikkerhed og værdighed.

Venstre har fortrudt ændringsforslagene til finansloven. Det har Det Konservative Folkeparti ikke.

Men jeg har stadig væk det problem: Er det Venstres holdning, at et land skal straffes, hvis der ikke er fysisk mulighed for at tage imod de fordrevne og flygtninge, der opholder sig i EU-landene? Når jeg får det svar, kan det være, vi kan komme videre, næste gang vi skal have studiekreds.

Jørgen Estrup (RV):

Jeg tror i og for sig, at denne del af debatten kan gøres relativt hurtig. Der er sådan set ikke så meget mere at snakke om.

Sådan som jeg har lyttet til debatten, er det relativt klart, at de to punkter, som beslutningsforslaget rummer, ikke har noget reelt indhold. Der er ikke nogen sammenhæng mellem udviklingsbistanden og spørgsmålet om at tage statsborgere tilbage. Det er helt påvist. Der er heller ikke nogen mulighed for at lave flygtningelejre i nærområderne, ud over hvad der allerede laves, og hvor der bør bruges flere penge, end der bruges i dag.

Det, som er det reelle, og som jeg synes blev meget klart afdækket under den debat, vi har haft, er, at vi er nogle, der prioriterer ganske forskelligt på det her område. Set med radikale øjne drejer det sig om to ting:

Det drejer sig om at have en humanistisk holdning til, hvordan vi modtager mennesker på flugt, som kommer til Danmark og søger beskyttelse, og det er der helt faste regler for. Det kræver individuel behandling efter de regler, som vi kender.

Og så drejer det sig om at forebygge flygtningestrømme og hjælpe dér, hvor flygtninge er i nærområderne. Det kræver, at man fastholder et bevillingsniveau for udviklingsbistanden og miljø- og katastrofehjælpen, som er i den størrelsesorden, vi har i dag, gerne mere, men i hvert fald ikke mindre. Hvis man vil have troværdighed i det, man siger om hjælp i nærområderne, skal man altså ikke kombinere det med forslag om nedskæringer.

Jeg tror, at hr. Helge Adam Møller i hvert fald for Det Konservative Folkepartis vedkom-

mende kom meget tæt på sandheden, da han sagde: Jamen der er en grænse for, hvad vi vil gøre for dem uden for Danmarks grænser i udviklingslande og andre steder, hvor de har problemer. Vi mener – sådan forstod jeg hr. Helge Adam Møller – at danskere har særlige rettigheder, som vi først og fremmest skal tage os af, uanset hvilke problemer der måtte være i omverdenen.

Jeg synes måske, at hr. Helge Adam Møller skulle kigge sig en gang omkring i statsbudgettet og se, i hvilket omfang det er de svagest bemidlede i dette samfund, som modtager offentlige midler. Jeg tror, at vi kan finde ganske mange grupper, der bevilger hinanden tilskud. Jeg skal blot minde om et enkelt område som boligområdet, hvor man med mellemrum har snakket om støtte på omkring 40 mia. kr. årlig.

Det, som der har været tale om, og som De Konservative og Venstre prøvede at finde, var besparelser i størrelsesordenen 3-4 mia. kr. Det kan velbærgede danskere med gode parcelhuse og andre gode boliger ikke klare. Nej, dér må vi nedprioritere de fattige landes behov. Det synes jeg ikke er særlig behageligt, men jeg synes, det er en konklusion, som er værd at tage med hjem fra denne debat.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Hr. Jørgen Estrup har svært ved ikke at forstå, men at acceptere, at man kan mene, at der må være en grænse eksempelvis for, hvor meget man anvender til ulandsstøtte. Men om vi så i Danmark anvendte det samlede statsbudget til ulandsstøtte, så ved vi jo, at det kun ville dække, skal vi sige en promille, og så er jeg måske endda meget flink, af den samlede verdens behov.

Så der må altså være en grænse. Og hvis hr. Jørgen Estrup ikke mener, der er nogen grænse, hvorfor foreslår Det Radikale Venstre så ikke, at vi tidobler eller femdobler støtten? Mener hr. Jørgen Estrup ikke, at der må være en grænse et sted?

Det, vi kan diskutere, er, hvor grænsen skal ligge, men en grænse må der vel være. Det er klart, at hvis man førte den politik, vi står for, som skabte et rigeri samfund, flere arbejdspladser, bedre erhvervsliv osv., så kunne man også hæve grænsen, for så var der flere penge at fordele af, men vi kan altså ikke fordele af flere penge, end vi har. Det er det, regeringen

gør, for så låner man bare og lægger det over på næste generation, men vi har altså den holdning, at vi skal holde os inden for det budget, vi har, og så vil vi godt skabe et større budget ved at tjene noget mere, så kan vi hjælpe flere mennesker.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Blot den bemærkning til hr. Helge Adam Møller, at hvis vi er enige om, at der ikke gøres nok, så er den rette vej frem måske ikke at komme med nedskæringsforslag. Det er det, der undrer mig.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg sidder og spekulerer på, om vi indimellem er ved at bevæge os ud over det, der er indeholdt i forslaget, og det vil jeg bede ordførerne om at være opmærksomme på.

Fru Annette Just som ordfører.

Annette Just (FP):

Jeg er nødt til at sige, da mit partis ordfører ikke kan være til stede, at jeg har fået lov til at få den store glæde at overtage det her forslag.

Jeg vil starte med at gå tilbage til, hvad forslaget drejer sig om, og ikke til finanslove eller andre specifikke ting, som er kommet ind under debatten, og sige, at Fremskridtspartiet er umådelig enige med, hvad Venstre og De Konservative ikke blot har skrevet i forslaget, men også har sagt i deres ordførertaler. Jeg vil i særdeleshed nævne hr. Helge Adam Møller, som fik udtrykt det meget, meget klart og tydeligt, men også hr. Bertel Haarder, som hele tiden huskede på, at selve forslaget faktisk drejer sig meget om, hvad det er, vi kan gøre på EU-plan.

Jeg er uenig, når hr. Bertel Haarder går så langt som at sige: Vi skal glæde os over, at man med Amsterdamtraktaten kan lave det med kvalificeret flertal. Det mener jeg egentlig talt er ødelæggende for det hele. Men også på nuværende tidspunkt, og det er trods alt det nuværende EU, vi skal diskutere, har vi mulighed for at påvirke EU ved at sige: Hvis vi skal hjælpe, og det skal vi, det er der et flertal for, så skal der også være den hage ved det, at landene skal være opmærksomme på, at de skal modtage de afviste flygtninge, som er kommet ind i EU-lande.

Jeg var glad for ministerens svar på det spørgsmål, for ministeren svarede – så vidt jeg kunne høre, og jeg mener, det er korrekt – at

det er netop et af de forslag, som ministeren har bedt om at få ind i den næste forhandling af Lomékonventionen, som skal tages op igen om et par år. Det vil jeg gerne høre mere om. Alle de lande, som vi har problemer med, fordi de ikke vil tilbagetage deres egne statsborgere, som er blevet afvist som flygtninge i et EU-land og i særdeleshed i Danmark, er jo bl.a. Lomélandene, og det er jo dem, vi kender bedst til.

Derfor synes jeg, det var interessant, at ministeren åbnede op for, at det skulle være en af prioriteterne ved den nye konvention, der skal træde i kraft.

Så synes jeg også, det må være rimeligt, at den danske stat i sin ulandshjælp og programmer for ikke kun de 20 lande, men for alle de andre lande, som vi på den ene eller den anden måde giver støtte til, hægter det på og siger: Ja, men så skal I også kunne modtage de flygtninge, som vi i Danmark ikke mener har en reel flygtningestatus, og som er afvist som flygtninge i Danmark. Jeg kan ikke rigtig se andet, end at ministeren og Venstre og De Konservative på dette punkt må være ganske enige med os.

Men Fremskridtspartiet vil gerne gå videre her ligesom på så mange andre områder. Men jeg vil godt, nu hvor lamperne begynder at lyse, lige sige en enkelt ting om noget, som jeg mener også var meget væsentligt i debatten her: Det var, da hr. Helge Adam Møller sagde, at han var enig i, at FN's flygtningekonvention måske nok er skrevet i en tidligere tid, hvor man ikke havde påtænkt, at folk rejste verden rundt som flygtninge.

Der må min umiddelbare reaktion være, at det lyder utrolig fornuftigt, at man overvejer, hvordan man får skrevet ind, at det skal være på det kontinent, hvor de er fra, for hvis vi skal være ærlige, opstår de største problemer så ikke, når det er folk, der bliver deplaceret i områder, hvor de ikke har en jordisk chance for at kunne akklimatisere sig? Det er ikke nemt for en dansker at føle sig som en asiat, og det er endnu sværere for en asiatisk flygtning at blive til en dansker. Det vil tage uhyggelig lang tid oven i alle de problemer, man må have, hvis det er nødvendigt, at man bliver flygtning.

Selvfølgelig støtter vi det her forslag. Jeg kan også godt høre, at der ikke bliver noget bragende stort flertal. Det er synd, for ministeren startede faktisk med at række en hånd ud og sige, at der er noget rigtigt i forslaget, og vi kan forhåbentlig i udvalget komme et skridt videre.

Søren Søndergaard (EL):

Enhedslisten er imod det her forslag. Det er vi ikke, fordi vi er imod, at flere mennesker i nød skal hjælpes i deres nærområde, og vi er heller ikke imod det, fordi vi ikke synes om, at lande skal tage deres egne statsborgere tilbage, men vi er imod det, fordi der efter vores opfattelse er tre skjulte dagsordener, som ikke lægges klart frem.

For det første handler forslaget i den sammenhæng, det indgår, om, at der skal skæres ned på den samlede hjælp til flygtninge og til at afhjælpe årsagerne til, at folk flygter.

For det andet vil forslagsstillerne reelt tvinge lande til at tage deres statsborgere tilbage, også selv om det betyder, at disse ikke kan sendes hjem i sikkerhed og værdighed.

Vi havde jo hele eksemplet med desertørerne fra Serbien-Montenegro, hvor Venstre og De Konservative var meget ivrige efter at insistere på, at de skulle sendes hjem, selv om enhver vidste, at de ville få en fængselsstraf. Diskussionen kunne kun være om hvor stor, men de ville få en fængselsstraf for at have nægtet militærtjeneste, og efter udståelse af den fængselsstraf ville de blive brugt som kanonføde i Milosevics krig i Bosnien. Det var åbenbart noget, som Venstre og De Konservative syntes var en god idé.

For det tredje vil forslagsstillerne jo heller ikke gøre noget ved, at folk flygter. Lad os tage et eksempel: Der er lige kommet den nye menneskerettighedsrapport fra Tyrkiet: Antal dræbte af ukendte gerningsmænd 109. Antal dræbte under tortur eller under arrestation 114. Folk, der tilbageholdes i politiets varetægt 27.308. Antal ødelagte og med tvang tømte landsbyer 23. Antal arresterede journalister 298. Folk, der er blevet dræbt i kamp 2.514. Hidtil har krigen i Kurdistan kostet 36.926 mennesker livet.

Det er klart, at hvis man tog det alvorligt, at man ville sende folk tilbage, ville man stille spørgsmålet: Hvordan gør vi noget ved de problemer, der gør, at en sådan situation selvfølgelig fører til, at folk flygter? Men det er jo ikke, hvad Venstre og De Konservative eller EU gør.

Vi har fået et referat, indenrigsminister Thor-kild Simonsen gav af et møde for retlige og indre anliggender den 4.-5. december 1997 i EU, hvor man diskuterede, hvordan vi gør noget ved flygtningestrømmen via Tyrkiet.

Man kom frem til fire forholdsregler:

1. Bistand i forbindelse med grænsekontrol.

2. Forslag om en tilnærmelse af landenes asyl-praksis.
3. Fortsat udveksling af oplysninger om asyl og illegal indvandring.
4. Intensivering af det politimæssige samarbejde til bekæmpelse af illegal indvandring og menneskesmugling.

Det var EU's bud på, at hundredtusindvis af mennesker i Tyrkiet er udsat for undertrykkelse og vold. Svaret var: Opbyg grænserne omkring Europa, opbyg murene omkring fortet.

Det er derfor klart, at når man støtter den politik, er man ikke reelt interesseret i at gøre noget ved de forhold, der gør, at folk flygter, og derfor bliver det også spændende at høre, hvad Venstres og De Konservatives holdning vil være til den debat, vi skal have på tirsdag om Algeriet. Vil Venstre og De Konservative bakke op om EU's slatne holdning til mordene i Algeriet, hvor man har lukket øjnene og reelt ikke foretaget sig noget? Eller vil Venstre og De Konservative slutte op om f.eks. Enhedslistens krav om, at der selvfølgelig skal stilles krav til det algeriske regime om en international undersøgelse af massakrerne. Det bliver utrolig spændende.

Afslutningsvis skal jeg sige, at der i forslaget jo også er to helt uafklarede områder. For det første: Hvilke lande i nærområderne vil acceptere at tage hjemsendte flygtninge fra Danmark? Information gjorde sig den anstrengelse for nogle uger siden at spørge en række nær-områder. De sagde alle sammen nej, og derfor må det være relevant at spørge Venstre og De Konservative, hvad det er for nogle nær-områder, som Venstre og De Konservative har kontakt med, og som de kan forestille sig vil tage imod flygtninge, ikke fra deres eget land, men fra et land i nærheden. Det er vel ikke sådan, at Venstre og De Konservative mener, at man skal tvinge nær-områder til at tage flygtninge, der ikke er deres egne.

For det andet og sidste: Der står i forslaget, at man skal sikre »sikre modtagelseslejre«, men hvad er erfaringen med sikre modtagelseslejre? Det bliver overhovedet ikke beskrevet i forslaget. Der eksisterer jo nogle erfaringer fra f.eks. grænsen mellem Rwanda og Zaire, hvor hutu-bander fik lov til at regere, men der eksisterer også nogle erfaringer fra sikre områder i Bosnien.

Der var faktisk engang, der blev udnævnt fem sikre områder i Bosnien; et af dem var en by, der hed Srebreniza. Hvad blev resultatet af

det? Var det 2.000, 4.000 eller 8.000, der blev dræbt? Der er vist ikke nogen, der helt ved det.

Når man forholder sig til de erfaringer, kan man vel ikke fortænke flygtninge i ikke bare at tage ordene for pålydende og regne med, at de skal være i sikre områder. De vil selvfølgelig insistere på at få en garanti, før de vil blive sådan nogle steder.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Hr. Søren Søndergaard spørger, hvilke lande det eksempelvis kunne være i nærområderne, som kunne modtage en større del af flygtningene. Jeg vil da godt nævne tre lande: Danmark, Sverige, Finland. Jeg gentager: Danmark, Sverige, Finland.

Hvis man tænker sig den situation, som jo ikke kan udelukkes, at der kommer et militært angreb mod de baltiske lande, og der kommer en flygtningestrøm på en halv million mennesker, der flygter fra Estland, Letland og Litauen, ville jeg synes, det var helt naturligt og helt rigtigt, at de tre lande, som er naboer, som har en kultur og en historie, som ikke adskiller sig væsentligt, tog en betydelig større del af flygtninge fra de baltiske lande end eksempelvis Italien, Spanien, Portugal, Tyrkiet, England, Frankrig osv. Jeg ville også anse det for lige så naturligt, at disse lande fik en form for økonomisk støtte fra de lande i Europa, der ligger længere væk, og som ikke tog nogen eller fik meget få.

Det synes jeg var et typisk eksempel, og jeg synes, at det ville være en moralsk forpligtelse, men jeg synes også, at det ville være en moralsk forpligtelse for de øvrige lande at hjælpe de lande, der tog den største byrde.

Det er nøjagtig det princip, vi ønsker udbredt til en stor del af verden.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Selvfølgelig skal Danmark, Sverige og Finland i en situation med f.eks. to millioner flygtninge fra Baltikum tage en større del af byrden, men det er jo også det, der sker i Afrika i dag. Langt de fleste flygtninge fra Somalia er jo ikke i Danmark, i Holland eller i Tyskland, men lige præcis i nærområdet, så det er jo bare en beskrivelse af kendsgerningerne, hr. Helge Adam Møller giver.

Men den interessante sammenligning, man skulle foretage, er, hvad Danmark ville sige i en

situation, hvor vi fik en million flygtninge fra de baltiske lande, og det var lykkedes lad os sige 500 at komme om bord på et skib, der sejlede til USA. Hvad ville vi så sige til en henvendelse fra den amerikanske regering om, hvorvidt vi kunne tage de 500 tilbage, fordi de syntes, det var mere naturligt, at de var i nærområdet. Hvad ville vi sige til sådan en henvendelse? Hvad ville hr. Helge Adam Møller sige til en sådan henvendelse?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Ja.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det vil sige, at i den situation, hvor Danmark har 1 million flygtninge fra Baltikum, vil vi se Det Konservative Folkeparti stille sig op og kræve, at vi får 1 million og 500. Den dag glæder jeg mig til.

Arne Melchior (CD):

Det sidste skulle vel ikke forstås sådan, at hr. Søndergaard glæder sig til en halv million flygtninge i Danmark fra noget land.

Hvad CD i øvrigt mener om det her forslag, har jeg vel nogenlunde tilkendegivet i de tre korte bemærkninger, som jeg har haft lejlighed til at tage i formiddagens debat, men jeg har selvfølgelig at sige, at CD ikke kan støtte forslaget. Vi mistænker slet ikke forslagsstillerne for noget af det grimme, som hr. Helge Adam Møller havde hørt ud af en række korte bemærkninger, for vi kender de mennesker og de partier så godt, at vi ved, det bestemt ikke er deres hensigt.

Men man bliver nu lidt forstemt, når man hører hr. Helge Adam Møller stå og sige, at det, vi vil gøre, er at hjælpe ved at gældsætte Danmark; altså at vores børn så skal betale for vores godhed. Det er der jo ikke tale om, og fru Lotte Henriksen har været inde på det i en kort bemærkning.

Hr. Helge Adam Møller ved et hundrede procent, at i de sidste 10, 15, 20 år, hvor vi har modtaget en del flygtninge fra andre lande, er vi kun blevet rigere samtidig. Bruttonationalproduktet, samfundsformuen, er steget. Den enkelte borgers, den enkelte families rådighedsbeløb og økonomiske frihed er kun blevet bedre i den periode. Det gælder ikke enhver person, idet der var nogle, der måtte gå fallit og kon-

kurs og gå på tvangsauktion. Det er heldigvis i de senere år blevet færre, men generaliserende sagt er vi alle blevet mere velstående, og samtidig betaler vi i øjeblikket af på vores gæld til udlandet. Så det er en – vil jeg godt sige til hr. Helge Adam Møller – grov og ubehagelig tilsnigelse at sige, at jeg eller andre ordførere – ret mange må det så gælde – vil være godgørende for vore børns og børnebørns penge. Det passer jo ikke.

Så rådede hr. Helge Adam Møller mig selv til at tage tegnebogen op. Jeg behøver faktisk ikke hr. Helge Adam Møllers råd i den retning. Vi har et tiendeprincip derhjemme. Ikke noget efter nogen lov, men bare fordi vi synes, vi skal holde kontrol med os selv, for det har vi mennesker jo svært ved.

Derfor tror jeg, det er sundt, at den indenlandske velgørenhed – hjælp til syge, hjælp til svage, hjælp til ledige – er en solidarisk samfundsopgave og ikke overladt til humøret eller lysten i den enkelte situation hos den enkelte borger eller familie, for så er jeg bange for, at det bliver lidt småt med det. Lad os da hellere være glade for, at vi er så kloge at lave nogle fælles regler, så ingen undslår sig, sådan som visse kommuner undslår sig, og hvilke er det, der undslår sig? Det er de rige! Læg mærke til det!

Se, vi, der skulle flygte fra Danmark i 1943, var heldige, ikke fordi det var morsomt at være flygtning, men vi var heldige, fordi vi havde et land i nærheden, der ville modtage os og oven i købet indbød os. Men tro ikke, at det er morsomt at være flygtning selv under de forhold.

Der er nogle, der tror, at flygtninge kommer her af bekvemlighedsgrunde. Tro endelig ikke, at det er en sjov, behagelig eller god situation at være i, men sandheden er jo, at de fleste steder findes der ikke sådant et land i nærheden. Da folk flygtede fra Sri Lanka kunne de ikke komme til Indien, for Indien ville ikke tage dem.

Hr. Helge Adam Møller ved jo også og er opmærksom på – det fremgår af forslaget – at 95 pct. af flygtningene er i nærområder. Men jeg tror ikke, forslagsstillerens regnestykke går op, og jeg har ikke hørt villighed til at tage penge op af lommen og finansiere den omlægning af bidragene til vores solidariske hjælp til medmennesker, som der her lægges op til. Men jeg kan love for, at CD altså er med til bevilge flere midler på den konto.

Så skal jeg slutte med at sige, at jeg i øvrigt er meget enig i det, som står i bemærkningerne til indledning, at det er på høje tid, at EU finder et fælles fodslag. Der er meget større trusler, kære venner. Den dag en halv million eller 15 millioner afrikanere finder ud af at sætte over Middelhavet på tømmerflåder, i både og skibe af alle slags, får Europa sin sag for. Så kommer vi på prøve, og det var ikke så dumt at lægge planer for en sådan ikke helt utænelig risiko og gøre det i fællesskab.

Det er igen et stort point til EU, at vi her har et apparat, og jeg støtter forslagsstillerne i, at det bør vi spille på, og det gør den danske regering jo også.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes, debatten indtil nu har været præget af, at forskellige partier har skullet forsøge at finde angrebspunkter mod det her beslutningsforslag fra V og K, og så har man skiftevis ført en retspolitisk debat, en finanspolitisk debat, diskuteret statsgæld, og så går man over i en EU-debat, hvis det lyder bedre.

Det, jeg vil forsøge, er at holde mig til det forslag, som er fremsat. Forslaget har to dele og en henstilling om en omprioritering af de danske ulandsmidler.

Punkt 1: EU skal tage den støtte, det giver, op til overvejelse, såfremt et land afviser at tage egne statsborgere tilbage. Det er naturligvis et helt legitimt og selvfølgeligt krav at stille, og derfor har Dansk Folkeparti naturligvis ingen problemer med at støtte det punkt.

Punkt 2: En del af EU's omfattende udviklingshjælp, katastrofehjælp og anden nødhjælp skal omprioriteres med henblik på at skabe sikre modtagelseslejligheder. Det kan vi selvfølgelig også kun støtte. Det har været nævnt flere gange, at det er dér, de største flygtningekoncentrationer er, og så burde det vel også være naturligt, at dele af EU's omfattende hjælp netop går til at skabe sikre modtagelseslejligheder.

Punkt 3: Endelig er der en opfordring i forslaget til regeringen til at lægge de samme vilkår til grund for den danske ulandspolitik. Og det har vi selvfølgelig heller ikke noget problem med at støtte.

Det er i al sin enkelhed disse tre dele, forslaget går ud på. Hvilke andre intentioner forslagsstillerne har, og hvilke andre ideer de har på forskellige politiske områder, som forslaget ikke omhandler, tager vi ikke stilling til her.

Når vi snakker niveau – også dansk niveau – for ulandsbistand, ligger det klart, at Dansk Folkeparti ønsker at bruge færre midler. Vi mener, det er mere eller mindre tilfældigt, hvilket niveau man får lagt sig på, og den automatiske stigning, der er i dansk ulandsbistand, efterhånden som BNI vokser, giver også udtryk for, at det er mere eller mindre tilfældige beløb, man har valgt.

Jeg kom til at tænke på, at vi i Europaudvalget her for ikke så lang tid siden behandlede et forslag om, at man skulle beregne BNI på en anden måde, idet man nemlig skulle inddrage renteforskellen mellem bankernes ind- og udlån, og det vil få som resultat, hvis Folketinget ikke træffer en ny beslutning om dansk ulandsbistand, at den danske ulandsbistand med ét slag bliver øget med 400 mio. kr.

Det viser lidt om tilfældighedernes spil her. Det er jo et flertal, der kan bestemme, at sådan skal det være, og derfor er det selvfølgelig også helt legitimt, at Dansk Folkeparti mener, at vi godt kunne bidrage med et mindre beløb, end vi gør nu, men at det beløb, vi så i øvrigt bidrager med, bruges ud fra de principper, som ligger i forslaget.

Det andet spørgsmål, som også har været diskuteret, men som forslaget ikke omhandler, er spørgsmålet om EU-kompetence kontra national kompetence. Det er klart, at vi ønsker at fastholde den nationale kompetence. Vi har ikke noget imod, når EU er der og fungerer, som det gør i dag, at der via EU gives støttemidler og føres en handelspolitik over for tredjelande, og det har vi også givet til kende i Europaudvalget. Vi har støttet flere af de bevillinger af denne karakter, der har været på tale.

Når vi snakker om, hvorvidt der skal henlægges yderligere kompetence til EU på det her område, siger vi nej, for vi vil bevare den nationale kompetence.

Men de tre dele, forslaget omhandler, har vi ingen problemer med at give vores fulde støtte, og vi håber, at Folketinget på et senere tidspunkt vil være mere velvilligt indstillet over for de tre punkter i forslaget, som vi synes er meget naturlige.

Ministeren for udviklingsbistand (Poul Nielson):

Jeg har nogle punkter, jeg gerne vil ind i debatten med.

Over for hr. Thulesen Dahl ønsker jeg tage afstand fra udtrykket om, at det er tilfældige

beløb, der er valgt for vores udviklingsbistand. Det er det jo ikke. Det fastsættes hvert eneste år og i de seneste år efter en regulær diskussion og endda en afstemning. Så i folkestyrets hellige navn vil jeg i hvert fald ikke kalde det spor tilfældigt.

Hvis man skal kommentere BNI-beregningen og den diskussion, vil jeg da sige, at når metoden til at opgøre og beregne vores velstand med, nu engang giver et andet tal, er det det bedst mulige bud på, hvor velstående vi er. Vi har altså allerede det regnestykke liggende foran os, men lægger det faktisk først om nogle år til grund for bistandens faktiske niveau. Så i øjeblikket kunne man snarere sige, at vi holder en roligere udvikling i antallet af kroner, vi bruger, idet vi endnu ikke lægger den nye beregning til grund på dette felt.

Så vil jeg svare hr. Keld Albrechtsen på hans spørgsmål om, hvorvidt der i EU er overvejelser om at ændre flygtningekonventionen, og hvad EU's diskussion i relation til Lomé nu går ud på.

Det, der er tale om, er, at man vil indlede en dialog med kredsen af lande i Lomé-samarbejdet om fattigdom, beskæftigelse, menneskerettigheder og også spørgsmål om emigranternes returnering til deres hjemlande og metoder til at imødegå illegal immigration, herunder også at få skabt en fælles indsats mod menneskesmugling.

Det er punkter, vi gerne ser komme ind i det. Jeg skal her minde om, for at forventningerne ikke bliver blæst op, at der kræves enighed mellem EU og disse AVS-lande, for at man kan få nye vilkår ind i en ny Loméaftale. Men det er et nødvendigt og efter regeringens opfattelse et legitimt punkt at diskutere med dem, også i lyset af de faktiske erfaringer.

Lad mig også sige, at det, hr. Søren Søndergaard var inde på med fokusering på udtrykket »sikre lejre«, mener jeg er en nødvendig måde at se det her på, og jeg synes, omtalen af »sikre lejre« er et meget uklart punkt i forslaget. Jeg mener netop, at henvisningen til lejrene rundt om Rwanda og Burundi illustrerer, hvor ekstremt vanskeligt det her er, og hvor svagt det internationale samfund indtil nu rent faktisk er, når det drejer sig om selv i nærområderne at kunne garantere sikre forhold for flygtninge.

Det var jo en konflikt, der fik lov at køre med ud af landet, om man vil, og som blev sådan nogenlunde inddæmnet, men som altså spillede over i konflikten i Zaire og i og for sig satte

gang i slutfasen af Mobutos rædselsregime, som så på den måde blev sluttet.

UNWRA i Mellemøsten er et andet eksempel på, at man forsøger at gøre noget af det rigtige, men også på, hvor svært det er, og hvor langsigtet det kan blive.

Jeg vil godt her tilkendegive villighed til at se positivt på, om vi fra dansk side, situationen i Mellemøsten taget i betragtning, kan overveje en øget støtte til UNWRA's arbejde.

Hvis vi ser på Somaliakonflikten, ligger det sådan nu, at alle partierne her i Folketinget har en anledning til på onsdag i praksis at vise, hvad de mener om synspunkterne med hensyn til støtte i nærområdet.

Ja, det var de synspunkter, jeg ville komme med på dette tidspunkt i debatten.

Bertel Haarder (V):

Jeg vil gerne løse den gåde, som nogle må sidde tilbage med efter ministerens seneste udtalelse, nemlig hvad det er, der skal ske på onsdag. Jeg går ud fra, jeg godt må røbe, at det er en ansøgning til Finansudvalget om 60 mio. kr. til Somalia, det drejer sig om.

Den ansøgning har vi sat studier i gang af inden for Venstre, og vi vil ikke på forhånd sige nej. Vi vil stille nogle spørgsmål, som også vedrører det forslag, vi behandler i dag, men vi vil ikke på forhånd sige nej til det.

I det hele taget vil jeg rose ministeren for, at han i modsætning til ordførerne hele vejen igennem har taget seriøst på de spørgsmål, der her er rejst. Vi er enige halvdelen af vejen, måske mere, men det er dejligt, at der i hvert fald er en minister, som tager sagen alvorligt. Det fremmer i øvrigt også hans muligheder for at få et bredt flertal for bl.a. ansøgninger i Finansudvalget.

Til gengæld synes jeg, at debatkulturen her i Folketinget er blevet under al kritik, og jeg har trods alt været medlem i nogle år. Hvis vi bagefter går hjem og læser denne debat, håber jeg, vi alle sammen vil græmme os. Vi kan ikke være det bekendt. Det er åbenbart et sted, hvor man ikke lytter til hinanden, men hvor man stempler hinanden, griner hånligt ad hinanden osv. Det synes jeg er beklageligt.

Jeg kommer til at se på fru Anne Baastrup. Jeg kan huske, da hun og hr. Elmquist hånedes et forslag om, at man skulle kunne straffe i Danmark for overgreb mod børn i udlandet. Og hvad ser man nu i regeringens lovkatalog? At det overvejer regeringen også. Jamen sådan er

der så meget, som der bliver leet hånligt ad, og som bliver stemplet i Folketinget, så går et år eller to, og så er det da for resten fornuftigt nok, siger så den regering, som de samme partier støtter.

Vil det være at foretrække, at flere blev hjulpet i nabolandene, og at EU gjorde en indsats for det? Jeg tror, alle ville sige ja. Vil det være billigere? Ja. Vil man derfor på denne måde kunne få mere for de samme penge eller for den sags skyld spare? Ja.

Tilbage står så spørgsmålet, som mange har stillet: Hvordan kommer vi så fra den nuværende situation til en bedre situation? Der har man været meget interesseret i de danske udviklingsbevillinger. Svaret er naturligvis, at den meget store klump penge, vi har, er øremærket. Disse penge er beskrevet i finansloven, og dér kan man se, hvorledes man har forskellige projekter på vej i røret.

Det, man gør, hvis der er nogle ting, man vil opprioritere, er, at man så til gengæld udskyder visse andre ting, ikke til evig tid, men i en periode.

Sådan var det at fordele byggebevillinger som undervisningsminister, og sådan er det at fordele udviklingsbevillinger som udviklingsminister. Selvfølgelig kan man omprioritere, og også selv om de samlede bevillinger bliver mindre.

Så vil jeg gerne takke de ordførere, som har bemærket, at det forslag, vi drøfter, handler om EU. Det handler om en fælles indsats. Vi beder her om en debat mellem Folketing og regering om, hvad Danmark skal arbejde for i EU. Tak til hr. Melchior, fordi han bemærkede det, til fru Annette Just, fordi hun bemærkede det, og til ministeren.

Det er det, der er kernen i forslaget, men man kan jo ikke bede EU om noget, som man ikke også selv gør, og derfor de sidste fem linjer, som drejer sig om, at Danmark naturligvis selv skal gå i den retning, som vi beder andre gøre.

Med hensyn til de sikre områder vil jeg give ministeren ret i det, han sagde, at der er utallige eksempler på usikre nabolandene og på flygtningelejre, der var usikre i nabolandene. V og K fremsætter ikke forslag om, at nogen skal sendes tilbage til usikre områder. Det drejer sig om at skabe sikre områder, så flere kan blive dér og ikke flygte videre, og så man også i et vist omfang, hvis det bliver aktuelt, kan sende nogle tilbage, som kommer fra disse sikre

områder. F. eks. må Istanbul vel betragtes som et sikkert område, og hvis flygtninge kommer til Europa fra Istanbul, er det vel rimeligt, at man i EU drøfter, hvorledes man kan sørge for, at de bliver i Istanbul som et naboland for f.eks. kurdere.

Dermed har jeg også svaret hr. Søndergaard, der var optaget af en artikel i Information, der havde ringet rundt til forskellige diplomater fra nabolandenes regeringer. Naturligvis sagde diplomaten fra Bosnien, at han syntes, der var flygtninge nok i Bosnien, og naturligvis sagde diplomaten fra Kroatien, at han syntes, der var flygtninge nok fra Kroatien.

Jeg har i øvrigt personlig ført en samtale med ambassadøren fra Kroatien, og jeg vil gerne sige, at der er grund til, at både Danmark og EU taler med store bogstaver til Kroatien, som på et tidspunkt ikke engang ville lade busser med tilbagevendende flygtninge køre igennem Kroatien. Vi skal bruge de midler, vi har, til at sikre, at så mange som muligt kan blive hjulpet i nabolandene, og det skal vi i fællesskab gøre en indsats for i EU.

Anne Baastrup (SF):

Jeg synes, hr. Bertel Haarder i højere grad skulle prøve at lytte til, hvad det er, vi som ordførere på flygtningeområdet rent faktisk ønsker. Vi ønsker at finde ud af, hvad der – set i sammenhæng med Venstres og De Konservatives generelle mål med flygtningepolitikken – er Venstres og De Konservatives hensigt med beslutningsforslaget, og så synes jeg mildt sagt, det er lidt træls, at vi får at vide, at vi håner forslagsstillerne, for vi har tværtimod via spørgsmålet forsøgt at få afklaret, hvad Venstre og De Konservative mener. Hvordan skal problemet her løses? Vil Venstre og De Konservative overholde flygtningekonventionen osv.?

Jeg kunne godt gå tilbage til den debat, vi havde om hr. Bertel Haarders forslag sidste år, hvor justitsministeren netop lagde ud med, at det her skal undersøges, og foreslog, at der blev nedsat et udvalg. Hr. Bertel Haarder valgte ikke at lytte, men hr. Bertel Haarder burde jo have sagt: Fint, det gør justitsministeren altså, og så venter vi og ser. Det var en fælles beslutning, der blev truffet på baggrund af justitsministerens udmelding om dobbeltstrafbarhedsproblemerne, så derfor synes jeg, hr. Bertel Haarder skulle være glad for denne debat i stedet for at være ked af det.

Søren Søndergaard (EL):

Nu tror jeg ikke, hr. Bertel Haarder kan gribe Enhedslisten i at støtte en forringelse af flygtninges vilkår, som vi tidligere har talt imod, og derfor har vi sådan set heller ikke nogen grund til at føle os ramt, når hr. Bertel Haarder siger, at nogle griner hånligt, og så ændrer de deres synspunkter kort tid efter. Det føler vi ikke vi har gjort.

Men der er en grundlæggende uenighed, f.eks. når hr. Bertel Haarder heroppefra uden nogen dokumentation kan meddele, at Istanbul er et sikkert område for kurderne. Det er bare en faktisk uenighed, for vi opfatter ikke automatisk Istanbul som et sikkert område for kurdere. Det er et sikkert område for nogle kurdere, men der er også mange kurdere, det er et usikkert område for, og derfor er man nødt til at gennemføre en seriøs og grundig asylbehandling af de kurdere, der kommer til Italien. Det har været forstemmende, at det svar, man har givet fra EU's side angående de problemer, der er i det kurdiske område i Tyrkiet, har handlet om fingeraftryk, grænsekontrol, menneskesmuglingsbekæmpelse osv. Det løser jo ikke de problemer, der er i Kurdistan, og her burde vi kunne blive enige, hvis hr. Bertel Haarder, Venstre og De Konservative er så interesserede i at gøre noget ved årsagerne, for så skal vi jo sige: Lad os få gjort noget.

Så vil jeg bare sige til sidst, fordi det blev nævnt angående finansudvalgsrådet på onsdag: Vi sidder ikke i Finansudvalget, men det er klart, at det aktstykke, som er lagt frem af ministeren, støtter vi, fordi det ikke er en del af en handel om at tage flygtninge tilbage fra Danmark. Det kan godt være, det er en forberedelse til, at der kan komme flygtninge tilbage fra Etiopien og måske også hen ad vejen fra Danmark; det er fint nok, men det er ikke knyttet sammen med et krav om, at der specielt skal sendes flygtninge tilbage fra Danmark.

Det er også et udmærket aktstykke, fordi det ikke indeholder støtte til bestemte klaner i Somalia. Dermed er en række af de svagheder, der var i det tidligere aktstykke, efter vores opfattelse taget væk, og derfor ser vi meget positivt på det, også hvis det skulle blive blokeret i Finansudvalget og komme herved i Folketingssalen. Så kan vi jo stemme for det der.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning**Tredje næstformand (Margrete Auken):**

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 145: Forslag til bogføringslov.

Af erhvervsministeren (Jan Trøjborg).
(Fremsat 17/12 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Sonja Mikkelsen (S):**

Nu kan vi vist godt sige: Nu til noget helt andet!

Lovforslaget er en gennemgribende modernisering af den nuværende bogføringslov, hvis oprindelse daterer sig tilbage til 1959. Informationsteknologien og internationaliseringen af erhvervslivet sætter spor overalt i samfundet, også i lovgivningen, og nu er turen altså kommet til bogføringsloven.

Det er Regnskabsrådet, der har stået for udarbejdelsen af forslaget til en ny bogføringslov. De grundlæggende regler for bogføring og opbevaring af regnskabsmateriale ændres ikke, men måden, man kan gøre det på, ændres, idet man fremover kan bogføre og gemme sit regnskabsmateriale i elektronisk form. Samtidig sikres det, at der er klarhed over, hvem der har ansvaret for at opbevare regnskabsmaterialet, f.eks. efter at en virksomhed er lukket.

Desuden vil bogføringsloven fremover også tilgodese skattevæsenets krav om bogføring, så skattevæsenet ikke behøver at opstille sine egne særregler. Det vil alt andet lige medføre en forenkling og fjerne en risiko for at gøre fejl for den enkelte virksomhed, fordi den nu kan opfylde alle myndigheders regler ved at efterleve bogføringsloven.

De nye regler om opbevaring af bilag og regnskabsmateriale i udlandet tilgodeser virksomheder med aktiviteter i udlandet. Socialde-